

(Λαόνικος Χαλκοκονδύλης, Ιστοριών Αποδείξεις δέκα, Απόδειξη, VIII). Οι Έλληνες, οι οποίοι συσκέπτονταν. θεώρησαν τελικά ότι έπρεπε να στείλουν έναν αγγελιαφόρο για να πληροφορηθούν τις προθέσεις του Σουλτάνου και τότε να αποφασίσουν ποιο είναι το καλύτερο και πιο συμφέρον για αυτούς. Έστειλαν λοιπόν έναν άσημο άντρα για να μάθουν ποια ήταν η γνώμη του Σουλτάνου. Όταν αυτός έφτασε στο τουρκικό στρατόπεδο ο Σουλτάνος **πρόσταξε να πληρώνεται στον ίδιο κάθε χρόνο φόρος, ύψους 100000 (νομισμάτων)**. Αν οι Έλληνες δεν ήταν σε θέση να κάνουν αυτό, **θα μπορούσαν να πάνε όπου ήθελαν, αφού εγκαταλείψουν την πόλη παίρνοντας μαζί τα υπάρχοντά τους**. Μόλις αυτές οι προτάσεις ανακοινώθηκαν στους Έλληνες, **αυτοί αποφάσισαν να αγωνιστούν με κίνδυνο της ζωής τους, παρά έτσι χωρίς αντίσταση να εγκαταλείψουν την πόλη και να φύγουν μακριά με τα πλοία**.

Πώς εξηγείτε

α) την λέξη με την οποία ονομάζονται οι κάτοικοι της Κωνσταντινουπόλεως

β) την απόφαση που πήραν

Ασίκ πασαζαντέ, Ιστορία της δυναστείας του Οσμάν, αρχές 16ου αιώνα
Προχώρησε [ο Μωάμεθ Β΄] ενάντια στην πόλη των **Ρωμαίων**, την οποία πολιορκήσε από στεριά και θάλασσα. [...]. Πολέμησαν για πενήντα μέρες και νύχτες. Τότε ο [...] σουλτάνος μας υποσχέθηκε στους πολεμιστές του λεηλασία και έτσι την πεντηκοστή πρώτη μέρα κατέλαβαν το κάστρο και κυρίευσαν τη σπουδαία Κωνσταντινούπολη. Έγινε άφθονη λεηλασία, και οι πολεμιστές, που ήταν πάνω από 200.000, πήραν πάρα πολλά λάφυρα. Βρέθηκε στην πόλη άφθονο χρυσάφι, αρκετό ασήμι και πάρα πολλοί πολύτιμοι λίθοι, κοσμήματα, και άλλα πολύτιμα αντικείμενα.

*Πώς εξηγείτε την ονομασία των κατοίκων της Κωνσταντινούπολης;
Ήταν γνώριμη τακτική πολέμου για τους Οθωμανούς η λεηλασία;*

Κριτόβουλος, Ιστορία, δεύτερο μισό 15ου αιώνα Τρέχουν [οι Οθωμανοί στρατιώτες], άλλοι στα σπίτια των πλούσιων [...] για να αρπάξουν [...], άλλοι για να λεηλατήσουν τις εκκλησίες και άλλοι στα σπίτια των απλών ανθρώπων [...] λεηλατώντας [...], σκοτώνοντας, βρίζοντας, παίρνοντας αιχμαλώτους άντρες, γυναίκες, παιδιά, γέρους, νέους, ιερείς, μοναχούς, με απλά λόγια ανθρώπους κάθε κατηγορίας και κάθε ηλικίας [...]. Και πώς να μην αναφέρει κανείς την αρπαγή και τη λεηλασία που έγινε στις εκκλησίες; Έριχναν κάτω εικόνες [...], έπαιρναν τα στολίδια τους και άλλες τις έκαιγαν, ενώ άλλες τις έριχναν στους δρόμους, αφού τις έσπαγαν σε μικρά κομμάτια [...]. Και από τα ιερά βιβλία [...] αλλά και από τα βιβλία που δεν ήταν θρησκευτικά, [...], άλλα τα έκαιγαν, άλλα τα ποδοπατούσαν [...], αλλά τα περισσότερα [...] τα πουλούσαν [...]. Και ακόμη γκρέμιζαν από τη βάση τους τις Άγιες Τράπεζες και [...] έσκαβαν στα δάπεδα των εκκλησιών για να βρουν χρυσάφι [...]. Έτσι, όλος ο [οθωμανικός] στρατός [...] άδειασε και ερήμωσε ολόκληρη την πόλη [...]. Έμειναν μόνο άδεια σπίτια, που προκαλούσαν μεγάλο φόβο σ' όσους τα έβλεπαν, γιατί υπήρχε ερημιά.

Γεώργιος Φραντζής, Χρονικά, Όταν, λοιπόν, η Πόλη κυριεύτηκε, ο αμηνάς έκανε την είσοδό του και αμέσως άρχισε να ζητάει επίμονα να μάθει για τον αυτοκράτορα, δηλαδή **δεν τον ενδιέφερε τίποτε άλλο εκτός από το να μάθει εάν ζει ή πέθανε ο βασιλιάς**. Άλλοι, λοιπόν, έρχονταν και του έλεγαν ότι διέφυγε, άλλοι ότι κρυβόταν στην πόλη και άλλοι ότι βρήκε το θάνατο. ενώ πολεμούσε. Τελικά, για να μάθει την αλήθεια, έστειλε εκεί που κείτονταν σωρός, όλα μαζί, τα πτώματα των χριστιανών και των απίστων. Έπλυναν πολλά κεφάλια, μήπως και ανάμεσά τους αναγνωρίσουν το βασιλικό. Δεν μπόρεσαν όμως να το αναγνωρίσουν, βρήκαν μόνο το νεκρό σώμα του αυτοκράτορα, που το αναγνώρισαν από τις βασιλικές περικνημίδες και τα πέδιλα με τους χρυσούς αετούς που συνήθιζαν να φορούν οι αυτοκράτορες. **Όταν το έμαθε ο αμηνάς και βεβαιώθηκε πια, καταχάρηκε και ευφράνθηκε και πρόσταξε τους παρευρισκόμενους χριστιανούς να θάψουν το πτώμα με αυτοκρατορικές τιμές**, Αλίμονο, τι μου φύλαγε η Θεία Πρόνοια! Ολόκληρη η ζωή του ευλογημένου, γαληνότατου, του μάρτυρα αυτοκράτορα, διήρκεσε 49 χρόνια, τρεις μήνες και είκοσι μέρες!», **ΓΙΑΤΙ Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΘΗΚΕ ΟΠΩΣ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΣΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΣΗΜΕΙΑ;**

Της Αγια-Σοφιάς (δημοτικό τραγούδι)

Σημαίνει ο Θιός, σημαίνει η γης, σημαίνουν τα επουράνια,
σημαίνει κι η Αγια Σοφιά, το μέγα μοναστήρι,
με τετρακόσια σήμαντρα κι εξηνταδυό καμπάνες,
κάθε καμπάνα και παπάς, κάθε παπάς και διάκος.
Ψάλλει ζερβά ο βασιλιάς, δεξιά ο πατριάρχης,
κι απ' την πολλήν την ψαλμουδιά εσειόντανε οι κολόνες.
Να μπούνε στο χερουβικό και να 'βγει ο βασιλέας,
φωνή τους ήρθε εξ ουρανού κι απ' αρχαγγέλου στόμα:
"Πάψετε το χερουβικό κι ας χαμηλώσουν τα 'αγια,
παπάδες πάρτε τα γιερά και σεις κεριά σβηστήτε,
γιατί είναι θέλημα Θεού η Πόλη να τουρκέψει.
Μόν' στείλτε λόγο στη Φραγκιά, να 'ρτουνε τρία καράβια^ο
το 'να να πάρει το σταυρό και τ' άλλο το βαγγέλιο,
το τρίτο το καλύτερο, την άγια τράπεζά μας,
μη μας την πάρουν τα σκυλιά και μας τη μαγαρίσουν".
Η Δέσποινα τaráχτηκε και δάκρυσαν οι εικόνες.
"Σώπασε κυρά Δέσποινα, και μη πολυδακρύζεις,
πάλι με χρόνους, με καιρούς, πάλι δικά μας είναι".

**Εκφράζει
αντιδυτικισμό το
δημοτικό αυτο
τραγούδι;**

**Ποιες πεποιθήσεις
αποτυπώνει σχετικά
με την Αλωση και το
μέλλον του γένους;**

γ. Το Βυζάντιο **μετά** την Άλωση

Η **πνευματική παράδοση** του Βυζαντίου δεν έσβησε με την Άλωση της Κωνσταντινούπολης και την υποταγή της αυτοκρατορίας. Η επίδρασή της παρέμεινε αισθητή στα **ευρωπαϊκά** κράτη, ενώ συνετέλεσε στη διατήρηση της πνευματικής ταυτότητας **των Βαλκανικών λαών, Κληρονόμος των πνευματικών παραδόσεων και των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου** φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η **Ρωσία**. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανηψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε το δикέφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό.

Η **Δυτική Ευρώπη**, εξάλλου, **στα χρόνια του Ανθρωπισμού και της Αναγέννησης, βρήκε στο Βυζάντιο την πηγή, από την οποία γεύθηκε τους καρπούς του αρχαίου πνεύματος**

Οι Οθωμανοί έκαναν την Κωνσταντινούπολη πρωτεύουσα τους! Γιατί;

Τι ήταν το Βυζάντιο για τους Έλληνες μετά την Άλωση;